

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Тутуу — сайды кэрэһитэ

Ааспыт бээтинсэ Ил Түмэн государственнай тутула уонна сокуоннаска председателэ А.И. Еремеевкэ Хамафатта орто оскуолатын тутуутун хайдах быһылаах сабалыыр туһунан сүбэ муньахха улуус баһылыга А.П. Атласов, «Хамафатта нэһилиэгэ» МТ баһылыга И.Н. Максимов кыттыны ыллылар. Биллэрин курдук, былырын үөрэх министрэ Ф.В. Габышева Хамафатта оскуолатын тургутун билсэн баран ирдэбилгэ хайдах да эппиэттээбэтин көрө итэҕэйэн оскуоланы сабарга, түргэнник бырайыак була охсон, биитэр онгортон сана таас оскуола тутуутун хамнатарга бэйэтин өттүтүн кыаллары онгорго бэлэмнэптитэ.

Онуоха хамафатталар бэйыл үөрэх дылыа түмүктэнээтин оскуоланы саппытара, бырайыагын бэлэмнээһингэ марафон ыһпыттара. Билигин 1 мөл. солк. уу харчынан уонна 200 тыһ. солк. сертификаттарынан илиилэригэр баар, бырайыак чааһын эттэххэ «Туйгун» ХЭО онгорбут 220 миэстэлээх, спортсаалалаах уонна 50 миэстэҕэ интернаттаах бэлэм бырайыагы миэстэтигэр привязкалаан онгорор былааннаахтар.

Алексей Ильич иллэрээ сылтан Партизан орто оскуолатын саптаран туран нэһилиэнньэ бырайыагы онорууга харчы муньан, маныха үөрэх министерствотын кытта депутат быһытынан ыкса үлэлэһэн бала-

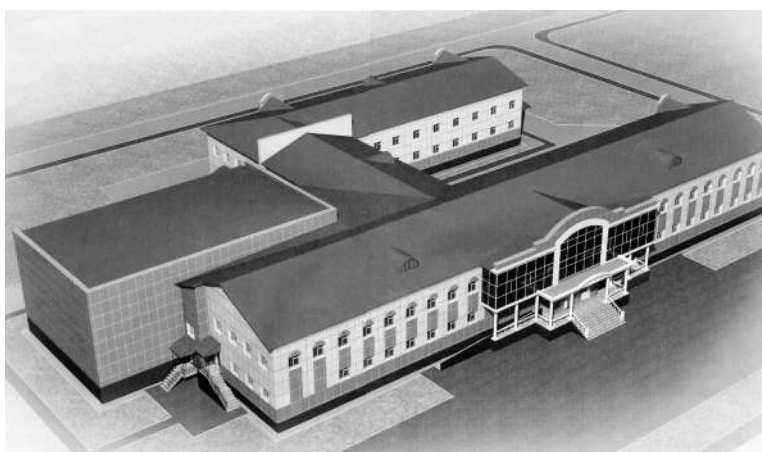
һыанньаны төрдүттэн хамнатан, ол кэннэ республика инвестиционной бюджетыгар киллэрэн сана таас оскуола иккис мэнди-

Ити курдук ньыманан Хамафатта орто оскуолатын быһылгыттан тутуута сафаланнаагына сотору кэмминэн таас улахан оскуола дьэндэйиэхтээх. Манна үөрэх министерствотыгар 180 миэстэ-

лыахтаах. Ити барыта кылгаскэм иһигэр онгоһуллан, 18 мөл. солк. курдук үбү булан оскуола свайнай хонуутун быһыл күһүн түһүрдэххэ кэлэр 2016 сылга инвестбюджеткэ киллэртээрэгэ

лыга И.Н. Максимов сана оскуола спортивной уклоннаах буолуохтаагыгар, очототугар былырын үлээ киирбит «Эрчим» спортсаланы бюджет көрүүтүгэр ыларга тодоостоох түгэннэр

ОСКУОЛА ТУТУУТУН ХАЙДАХ САБАЛЫАХХА?

эмэнэ тангыла турар. Нэһилиэк баһылыга А.Н. Зырянов этэринэн атырдык ыйын 25 күнүгэр сана оскуола эркиннэрэ туран, үрдэ сабыллан отделочнай үлэлэр ытыллыахтаахтар, быһылгы үөрэх дылыгар барыта этэннэ буоллабына оҕолор сана оскуолаҕа киириэхтээхтэр.

лээх диэн ыйылларын 220 миэстэлээххэ уларытар наада, ону таһынан суһаллык бырайыак экспертизата онгоһула охсухтаах, итиннэ ый курдук бириэмэ эрэйиллэр. Аны туран оскуола тутуллуохтаах сириттэн «Вымпелком» ХЭО сотовай сибээһин вышкатын көһөрүү быһаарыл-

кыахтар үөскүүх этилэр. Улуус баһылыга Александр Атласов бэйэтин өттүтүн бу бырайыак олоххо киирээригэр үлэлэһэргэ бэлэмнэ этэн туран ити ахтыллар 18 мөл. солк. иэс быһытынан кимнээхтэн, ханнык усуллубуйаҕа ыларырытыста. Нэһилиэк баһы-

үөскүүхтэригэр тохтоото. Түмүгэр, Алексей Еремеев улуус уонна нэһилиэк дыһалталара түргэн тэтимнээхтик тэрээһин боппуруостары быһаара охсон бу үгүс үбү эрэйэр улахан бырайыак сафаланарыгар баҕа санаатын биллэрдэ.

Бэйэ информ.

Саха сирэ уонна промышленность

Ааспыт нэдиэлэҕэ Россия бөдөҥ компаниялара «Газпром» уонна «Сибур» Амурскэй уобаласка гааһы уонна газохимическэй сырьены оцорон таһаары торумнарын олоххо киллэрэн эрэллэрэ билиннэ. Саҥа химкомбинаттарга биһиги Чаяндабыт гааһа туттулуоҕа.

Бу бородуксуя сүрүн туһанааччыларынан Азиатско-Тихоокеанскэй регион дойдолара буолаллара былаанналар. Балаҕан ыйын сагатыгар регистрацияланан, бырайыак бүтүнүү «Приамурская» Амурдаары ТЭСЭР састаабыгар киириэҕэ.

Санатан эттэххэ, үс сыллаабыта федеральной таһымга бу оцорон таһаарыны ханна олохтуур туһунан улахан мөккүөр баара. Егор Борисов Саха сиригэр диэн туруорсубута. Саха сирин тэнэ Приморскэй уонна Хабаровскэй кыраайдар соруммуттара. Ол эрэн «Газпром» Амурскэй уобалаһы талбыт. Транссибирскэй тимир суол федеральной суоллаабынан, өрүс портардаабынан, туһанаахха сөптөөх бэлэм сирдэрээһинэн бу уобалас талылыбытын газовай концерн специалистара быһаараллар.

Быйыл бэс ыйыгар федеральной былаас «Восточная Сибирь-Тихий океан» нефтепровод ситимигэр Амурскэй уобаласка тутулла турар сана неби онгортон таһаарар собуоту холбууру туруорсара билиннэ. Оттон бу магистралынан биһиги Талакаамытыттан нефть хачайданар.

Бу объекты эмиэ олохтоох «Предмостовая» ТЭСЭР састаабыгар киллэрэргэ былаанныыллар. «Неби онгортон таһаарар собуот тутуутун бырайыага ТОРга кыахтаах резидент быһытынан киллэри быһаарылынаабына 2018 сылтан бюджет араас таһымыгар сылын аайы киирэр

БЫҤААРЫНАР КЭМ КЭЛЛЭ

налоговой уонна булгуччулаах төлөбүрдэр кэрингэрэ 5,8 млрд солк тэннэһиэ, онтон 2022 сылтан сылын аайы 10 млрд солк дылы үүнүө. Бырайыак олоххо киирдэбинэ 1,2 тыһыынча улэ миэстэтэ тэриллээ, ол иһигэр 180 - инженерней-техничексэй үлэһиттэргэ», - диэн Амур правительствотын сайтыгар этилибит.

Амур уобалаһыгар, Саха сиригэр курдук, химическэй онгортон таһаары урут да, хойут да суоҕа. Ол бэйэлэригэр нефть уонна газ саппааһа суоҕуттан. Ол эрэн уобалас бэйэтин амбициознай бырайыагын олоххо киллэрдэбинэ Татарстан уонна Башкортостан курдук нефтехим гиганнарын кытта тэннэһиэн сөп.

Амур уобалаһын салалтата саҥа салааҕа хайа сатанарынан элбэх олохтоох нэһилиэнньэни тардан үлэлэтэргэ былаанныыр, хас да сыл инниттэн онгортон таһаарааччылары кытта олохтоох кадрдары үөрэтиигэ кэпсэтиилэри ыһпыт. Ангардас газохимияҕа биэс тыһыынчаттан ордук араас профессионалаах специалистар наада буолуохтара.

Манна даҕатан эттэххэ, араас экспертэр сыаналыылларынан, Америкаҕа сланцевай неби хостооһун сайдыыта уонна Ирантан санкция уһуллуута айылҕа гааһын уонна небин сыаналарын чэпчээһинигэр салгы дьайыаҕа.

Ааспыт нэдиэлэҕэ Brent маркалаах нефть биер баррелин сыаната 52 долларга тийэ түстэ. Мантан ситтэрэн РИА «Новости» Wall Street Journal олобуран: «Рынокка аты элбэҕин үрдүнэн неби хостооһун таһыма үрдүү туруо диэн аналитиктар уонна инвестордар сэрэтэллэр», - диэн биллэрдэ. Эбэн эттэххэ: 2015 сыл муус устар-ыам

ыйа ыйдарга Арассыыа экономиката 2014 сыл муус устар-ыам ыйа ыйдарынааҕар эмискэ түһүүнү көрдөрбүтэ, оцорон таһаары муус устар ыйга 4,5 бырыһыанынан, онтон ыам ыйыгар 5,5 бырыһыанынан түспүтэ.

Ол эрэн уопсай сочото суох балаһыанья быһытыгар майгытыгар бэйэтин «сырдык өнөрө» эмиэ бааллар. Холобур, туох да буолбутун иһин, Арассыыа химическэй салаата балысханлык сайдар. Бу дыл бастакы кыбаарталыгар 6,7 бырыһыанынан сайынна, муус устарга манна эбии 3,5 бырыһыан эбилиннэ.

Сыл иһигэр химическэй уоҕурдууга орто сыана 13-тэн 35 бырыһыанга тийдэ. Ол иһигэр аммиачнай селитрга +23%, карбамидка +34%, хлористай калийга +13%, азофоска +35%, аммофоска +32%. ВТБ24 баан аналитига Олег Душин бэлиэтиринэн ордук карбамидка сыана үрдэбит. Кини спот-сыаната бу дыл муус устарыттан бэс ыйыгар дылы 251\$тан 294\$ тийэ үрдэбит.

Манньк усуллубуйаларга биһиги иннибитигэр, Саха сирин олохтоохторугар, олох аҕыйахкэм иһигэр хайа диэки барарбытын быһаарынар кэм кэллэ: сөбүлэһэбит уонна инникитин Арассыыа промышленноһыгар күн түүн аайы чэпчи тулар сырьены эрэ биэрэр, онтон дохот киллэринэргэ эрэнэн оцорор регионунан хаалабыт. Эбэтэр уталышпака «Туймаада-нефть» компания Алданга тутуохтаах неби оцорон таһаарар собуотун тутуутун барылын үөрэтэн олоххо киллэриэххэ уонна үгүс мөккүөрү таһаарыт «Зарче» ТЭСЭР тутуутун сабалыахха.

Уһундук толкуйдуурга бириэмэ суох. Олох аҕыйах сылааһы, ол кэм иһигэр бэйэтигэр

ньиэбэ да, гааһа да суох Амур уобалаһыгар күүстээх, модун, аныгылыгы газохимическэй уонна неби онгортон таһаарар собуоттар тэриллэхтэрэ.

Дэ оччоҕо Саха сиригэр үбү тыһырааччылар интэриэстэрэ букатын симэлийэр. Кырдык, санаан да көрдөххө, биһиги республикабытыгар олох санаттан тэрийиэх онугар ымпыгар - чымпыгар дылы тэриимит ыаллыы

уобаласка тэрийэр барыстаах буоллаҕа: үлэли тулар тэрилтэлэртэн, собуоттартан сафалаан олохтоох үрдүк таһымнаах кадрдарга тийэ?..

Оттон биһиги... Оттон биһиги сайдыылаах, ол иһин баайыаллы регионмутугар онгортон таһаарыга матырыйааллары биэрэр дыдангы сыһыары эрэ быһытынан хаалыахпыт.

А. ЕГОРОВ

Ходуһа суугуна

БЫЛААН ҮС ГЫММЫТ БИИРЭ

ТХУ иһитиннэрбитинэн атырдык ыйын 3 күнүгэр 13191 т от бэлэмнэннэ. Ол иһигэр т/х предприятиялара — 1097, б/х — 4943, ЛПХ — 7151 т оттоотулар. Сиилэс уонна сенаж бэлэмнэнэ илик. Санатар буоллаха, 2015 с. былаан улуус үрдүнэн 37071 т, ол иһигэр т/х предприятиялар 4519 т, б/х 10817, ЛПХ — 21735 т тиксиэхтээх. Мантан көстөрүнэн улуус үрдүнэн оттооһун былаана 35,6%, ол иһигэр т/х предприятиялара 24,3%, б/х 45,7%, ЛПХ 32,9% тэннэспит.

Ити кэмнэ номнуо атырдык ыйа сафаланна, күн-дыл прогноһа сочото суох, охсуллубут от куураара лапа бытаарар. Онон ардах да кэмигэр оттооһуну тохтоппот ньымалары тобуллахпытна сатанар.

Бэйэ информ.

Ыччат айар, дьулуһар

Үөдэйбит нэһилиэгэр бу сыл сабаланытыттан эдэр ыччат политикагыгар Светлана Попова сана специалиһынан үлэлиир талыллан үлэтин сабалаабыта. Сыллаабы үлэ бастакы түбүгүнэн эдэр ыччат улуустаабы баала буолбута. Онно улуус эдэр ыччата түмсөн уоттаахкүөстээх, бэрт сэргэх тэрээһини ыһыпта.

СЭРГЭХ САБАЛААҤЫН

Эдэр ыччат лидерэ Светлана Попова, Томскайдаабы политехнисескэй университет Ш кууруһун устудьуона Мичил Эверстов, Дьокуускайдаабы культура уонна искусство колледжын V кууруһун устудьуона Геннадий Игнатьев З.П. Саввин аатынан Үөдэй орто оскуолатын 9-11 кылаас үөрэнээччилэригэр анаан профориентационнай үлэни ыһыттытара. Офолор дойдубут араас куораттарын, ол эбэтэр Москва (Дмитрий Босиков кэпсээнинэн онһулулубут), Санкт-Петербург (Елена Павлова), Хабаровская (Светлана Попова), Владивосток (Мотрена Обутова), Томская (Мичил Эверстов), Дьокуускай (Геннадий Игнатьев) университеттарын, институттарын, колледжтарын туһунан презентациянан көрдөрөн кэпсээбиттэрэ.

Улуустаабы фестивалга эдэр ыччачыт көхтөөхтүк кыттан, гран-при аатын ылбыттар. Никольская нэһилиэгэр Ивановтар дьиз кэргэттэрэ дьизэлэрэ уокка былдынан, турар бэйэлэрэ эрэ хаалбыттарын бары билэбит. Онуоха улуус лидердэрэ быһаарсан көмө концерт оноруохха дьиз быһаарыммыта. Үөдэй ыччата дьон кыһалдыттан туора турбакка, бэрт түргэнник түмсэн,

нүөмэрдэри толкуйдаан, туруран ол концерка көхтөөх кытыны ылбыта.

«Ураанхай» спортивной кулууп эрчимнээх ыччатын кытары көрсүү буолан ааспыта. Кэлбит ыалдыттары алаадылаах, ити чэйдээх көрсөн, Үөдэй орто оскуолатынан, музейынан, бокса саалатынан экскурсияланан ыалдыттар үөрэн, махтанан КСК-ба тийээн чөл олох, кулууптарын үлэтин туһунан лекцияны аахпыттара. Ол кэннэ мустубут офолору, эдэр ыччаты дьарыктаабыттар, куоракка кулууптуугар кэлэн дьарыктанын дьиз ыһыттытара.

Эдэр ыччачыт олус көхтөөх, ытыллар тэрээһиннэргэ куруутун кыттабыт. Биир соможо курдук бииргэ үлэлээбит, инникитин да үлэлээпит дьиз эрэнэбин.

С.В. ПОПОВА

Хайдах олоһуон, ветеран?

Нам улууһун Хомуустаах бастакы нэһилиэгэ Улуу Кыаһы 70 сылыгар анаан араас өрүттээх тэрээһиннэри былааннаан ыытар. Ол чэрчитинэн үлэ, тыыл ветераннарын олохторун-дьаһахтарын билсэ, «Хайдах олоһуон, ветеран?» дьиз анкетаны толотторо «Саһарба» түөлбэ кырдыаҕастарын дьизэлэринэн сылдан кэпсэтэн, туох кыһалдылаахтарын билсэн ахтылары суруйдум, олохторун-дьаһахтарын билстим. Түөлбэбитигэр 200-тэн тахса киһи олоһор, мантан 40-ча үлэ ветераннара, пенсионердар буолаалар. Түөлбэ олохтоохторо нэһилиэккэ ытыллар араас тэрээһиннэргэ актыбынайдык кытталар. Түөлбэбитигэр Аҕа дойдут сэрпитин кытылылааҕа уон киһи олоһор ааспыта. Олортон биридэстэринэн Сэри кытылылааҕа Москвитин Егор Афанасьевич кыһа Варвара Егоровна Охлопкова буолар. Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриин тыһынын, аас-туор олоһун этгэринэн-хааннарын толору билбит эбэлэртэн биридэстэрэ Варвара Егоровна аҕатын туһунан манньык ахтар.

Кэнкэмэ кытылыгар ааспыт. «Оччолорго түөрт кылаастаах оскуола Үөдэйгэ буолан Кытыл Кэнкэмэтин уолаттарын кытта (соҕомотх кыыс үһү) Атласов Дьөгүөр, Алексеев Герман, Атласов Ньукулай, Яковлев, убайым Эллэй, Константинов Ньукулай буолан сатыы саппарыһан үөрэнэ барарбыт, Үөдэйгэ Эверстовтарга (Эт Бас) дьиз ыала олоһор үөрэммитим, оннук 4 кылааһы бүтэрбитим. Бииргэ үөрэммит уолаттарбынаан сырсыакайдаһан хаалсыбат этим, оннук тэнгэ сытыы күүстээх-уохтаах улааппытым. Ол да иһин буолуо тоһус сааспыттан от үлэтин мунһууһун баһылаабытым, 13 сааспыттан от биридэстэтигэр от бугуллааччынан сылдан күнгэ 50 бугулу онорорум, кэлин хороччу улааппытым кэннэ от кэбиһиитигэр, бугул угуутугар сылдыбытым, уолаттартан хаалсыбат этим.

От кэбиһээччи Соловьев Байбал, Кривошапкин Мэхээлэ, оҕус сизгээччи Муксунова Акинья, косилкаһыт аҕам Константин Ньукулай, атынан от мустарааччы Сысолятина Марфа. Толуукаанна, Багыана оттуур ходоһаларыгар оттуурбут. Биридэтирбит Атласов Ньукулай, звенево Оконешников Ньукулай этилэр. Кыһынын субан сүөһү көрүүтүгэр үлэлирим. Сэри

биир ат. Олус тымныы буолан сүөһүлэрбит гуйахтара, кулгаахтара тостон түһэрэ. Чурапчыга биир алааска тохтоон кураанах тон хотонго сүөһүлэрбитин туруордубут, хотон сыбаага суох, хаарынан көмүллүбүт. Олорор дьизэбит саха балаһана, маспытын, уубутун дьаһанан олохсуйан үлэлээн бардыбыт. Хотонго сүөһүлэрбит саахтара лоһугурааччы тоһолор. Аччыктаабыппын, аска ыктарыппытын өйдөөбөһүпүн. Хааччыаллар быһыылааҕа. Биридэтирбит Атласов Байбал мантан тийээн билсэр этэ, сааска дылы иккитэ кэлэ сылдыбыта. Халлаан сылдьыты дийдубэр төһөн кэлэн бурдук ыһытыгар, сүөһү көрбүтүм. Хомуустаахха 1955 с. дьоммун батыһан көһөн олохсуйбутум. Барыта сүөһү көрүүтүгэр 40-тан тахса сыл үлэлээбитим». Сыралаах үлэтин түмүктэрэ — соцкуоталаһы хас да төгүллээх кыайылааҕа, Г. Жуков мэтээлинэн үлэҕэ килбэнин иһин, коммунистическай үлэ ударнига, Улуу Кыаһы 50-60 сс. юбилейнай мэтээлэринэн, Хомуустаах бастакы нэһилиэк Ытык киһитэ ааты сүгэр.

Түөлбэбит биир ытыктанар эбэтинэн тыыл, үлэ ветерана Шестакова Домна Романовна буолар. Домна Романовна иккис

ООНЬОММОТОХ ОҔО СААС

Роспотребнадзор информирует

ВЫБЕРИТЕ ЖИЗНЬ!

По данным статистики курьлицками является больше половины мужского населения нашей планеты и примерно одна четверть женского. Никотиномания стоит в одном ряду с такими пагубными привычками современности, как наркомания и алкоголизм. Борьба с курением идет по всему миру. Россия занимает лидирующее место в списке стран по числу курьлицков. Для нашего государства эта проблема остается актуальной.

Ежегодно от причин, возникающих от потребления табака, умирают до 300 тысяч человек по всему миру. И если тенденция сохранится в будущем, то эти цифры будут только расти. За последние 20-30 лет доля курьлицков увеличилась. Наблюдается тревожная отчетливая тенденция за последние годы к увеличению распространения курения среди молодежи, причем возраст начала курения молодеет. Заметно и увеличение распространения табакокурения среди женщин.

На сегодняшний день уже разработаны множество эффективных методов лечения от та-

бачной зависимости. Разработаны различные средства заменяющие никотин, однако, стоимость их остается высокой.

В России в рамках акции — «Всемирный день без табака» во всех крупных городах стартуют антитабачные кампании. В учебных заведениях, будь то ВУЗ или школа, проходят тематические мероприятия в виде бесед, дискуссий, театрализованных представлений и концертов. На улицах, открытых площадках проходят акции «Обменяй сигарету», «Проверь свои легкие» и другие подобные мероприятия.

Всемирный день без табака проводится почти 30 лет и за это время нельзя не заметить положительной динамики. Все больше людей навсегда отказываются от пагубной привычки и выбирают жизнь. Возможно, это получается по совокупности мер, принимаемых мировыми правительствами. Среди положительных факторов, оказывающих влияние на бросание, можно выделить пропаганду спорта, отсутствие открытой рекламы, а также рост цен на сигареты и сопутствующие товары.

ҮҮТ АСКА ИРДЭБИЛЛЭР

Нам улууһун Роспотребнадзор территориальной отдела үүт ас хаачыстыбатын кэтээн көрүү үлэтин ыытар, ол курдук 2015 сыл бастакы анарыгар 127 үүт аһылык пробата микробнай уонна санитарно-химическай ирдэбилгэ көрүлүнүлэр, барыта нуормаҕа эппизттир.

Былырынын сыл бастакы анарыгар онһулулар үүт астарга 132 анализ онһулулубуттан 1 анализ санитарнай нуормаҕа эппизтэбэт этэ.

Хас сыл ахсын буоларын курдук Роспотребнадзор ынах үүтүн тутар уонна үүт астары онорон таһаарар сыахтар сезоннай үлэҕэ бэлэмнэрин бэрэбиэккэлээн тутар. Быйыл сылга сыахтар биридэтигэр тутулуубуттара.

Республикаҕа 2015 сыл бастакы анарын түмүгүнэн нэһилиннэ ортотугар ис ыарыыла-

рын үрдээһиннэре бэлиэтэнэр, ол биир сүүрүн биричинэтинэн үүт астар онһулулуутун санитарнай ирдэбилин кэһини уонна онһулулар ас харайыллар, атыыланар ирдэнэр усулуобуйатын тутуспат буолуута.

Биллэрин курдук, үүт аһылык түргэнник буорту буолар астарга кириһэр. Кинини сөптөөх температурнай усулуобуйага тутуохтааххын, ол иһин үүт аһылыгы түбэһиэх сиртэн атыыласпакка, усулуобуйага эппизттир маҕаһыннартан, хаһаанна дылы тутулуохтааһын көрөн ылыахха наада.

Онһулулар үүт астар, ынах арытыа үчүгэй хаачыстыбалаах буоларыгар үүт туттарааччылар, үлэһиттэр санитарнай ирдэбили тутуһаллара, үүт-арыы сыахтарыгар дезинфекция режима онһулулар ирдэнэр.

«Аҕам 1909 сыллаахха Хамаҕаттаҕа «Кыһыл Ыллык» колхозка Мунур алааһыгар төрөөбүт. Кыратыгар тулааһа хаалан аймахтарыгар итигилибит. Кыра эрдэһиттэн тулааһа үөскээбит буолан хара үлэҕэ биккиллэ улааппыт. Аҕам кэпсэлгэ кирибит үлэһит эбит. 1942 с. иккис хомуурга сэриигэ ыңгырыллан барбыта, мин онно 5 саастаах этим. Барарыгар биэрэк үрдүгэр кирииччэ үктээһинигэр ийэм үлэли сырыттыҕына кэлэн миигин көтөҕөн ылан бырастылаһан сыллаабытын өйдүүбүн. Сэрииттэн 1946 с. кэлбитэ, икки баттык тайахтаах, синиэллээх, ону харахпар бу баарды көрөбүн. Ханньык да үлэҕэ үлэлээтэр иннин кимиэхэ да биэрбэтэҕэ. От охсуутугар хоннохтоох охсооччу, бурдук быһытыгар, баайытыгар инники күөнгэ сылдыра».

Варвара Егоровна саһаран хаалбыт ыам ыйын 10 күнү-нээҕи 1957 с. «Эдэр коммунист» хаһыакка бэйэтин туһунан сурулуубуту уура сылдыһарын ылан көрдүм. «Комсомол путевкатынан үлэли тахсыбыт Москвитина Варя Жданов аатынан колхозка кирирдэ. Биир да ыйрэйи өлөрбөккө колхоз бастың сүөсүһүтэ буолар соругу туруоруна» дьиз сурулуубут уонна ыйрэйи кууһан турар эдэркээн кыыс Варя хаартыската тахсыбыт. Сыл — хонук, ол кэннэ элбэх хаар түһэн ааста, Варвара Егоровна иккис группалаах инбэлиит, хараһынан мөлтөхтүк көрөр, уола эмиэ иккис группалаах инбэлиит. Олорор дьизэлэрэ эргэ, 19-с үйэтгэҕи Сатаҕайтан (1890 с. баай ыал сайынгы дьизгэ үһү) көһөрүллэн аҕалыллан (олус бөдөг кэтит мастаах) тутулуубут эбит. Биир үйэттэн тахса турбут дьиз билигин хайдах туруктаах буолаахтыай? Истиэнэтэ үрдэ эмэригэр итинни туппат буолбута ырааппыт.

Варвара Егоровна: «Мин аҕам аатын сүгээччи соҕоһопун Мэтээллээх Балбааратынабын, ким да умнулуо, туох да симэлийиэ суохтаах», — дьиз кэпсээнин түмүктүүр.

Түөлбэбит биир кырдыаҕас олохтооҕо, тыыл, үлэ ветерана Мария Николаевна Константинова. Билигин сааһа 81-гэр барда, эһэтин Саллай салаатыгар төрөөбүт. Кэтириис, Ньукулай Константиновтар — үлэһит ыал үс оҕолоруттан орто оҕо эбит.

Мария Николаевна оҕо сааһа

сыллары онһолорун олоҕо, билигин санаатахха, олус ыарахан эбит. Сынньанар, оонһуур дьиз билбэккэ улахан дьону кытары үлэни өрө тутта сылдыһарбыт. Оннук сэттэ сыл субан сүөһүнү көрөн баран, 1957 сылтан доярканан, пенсияга тахсан да баран үлэттэн илиибин араарбакка 8 сыл сүөһү көрүүтүгэр үлэлээбитим. Оскуоланы бүтэрэн сүөһү көрүүтүгэр комсомол путевкатынан үлэли тахсыбыт оҕолорго уон сылы быһа наставнигынан сылдыбытым».

Үөһэ кэпсээбит ытыктанар дьонум үөлээннээхтэрэ Марфа Петровна Сысолятина Партизан мыраанын анныгар Хочохтой дьиз алааска төрөөбүт, бу алаас оччолорго 6-7 дьизэлээх эбит. Марфа Петровна ааспыт олоһун бу курдук сэхэригир: «Олорор алааспытыгар ыарыы туран үс кыыс оҕо ыалдыбытыттан соҕомотх ордубутум, миигин ойуун эмтээн тыһыннаах хаалбыт киһитэбин, ол саһана таңса сап да кэмчитэ, ачыктыырбын олус өйдүүбүн, ыарыһах буолан үөрэммэтэҕим. Оччотооҕу оҕолор мэниктиир да биридэмэлэрэ суоҕа, сайын үтүөгүн да билбэттэрэ, улахан дьону кытта колхозка үлэлээн эрэ тахсарбыт. Колхозка сайынны арыыга от мунһуутугар, оҕус сизгиитигэр сылдыһарым, кыһынын субан сүөһүнү көрөрүм.

Уон аҕыспын туоларбар 1953 с. кураан туран от үүммэккэ Чурапчыга 50 сүөһүнү тохсунһу тымнытыгар Свицева Мария, Андросов (Бахыма), Сэмэнэп буолан үүрэн илдьибиппит, кытаанах айан этэ аны санаатахха. Көлөбүт дьиз биир кунан оҕус,

Үөдэй нэһилиэгэр Вера, Роман Шестаковтарга, 13 оҕолоох ыалга күн сири көрбүт, кэлин иккиэйэх быраатынаан хаалбыт. Сэрии сылларыгар аҕата трудовой фронтка сылдан ыалдыан өлөр. Ийэлээх аҕата эрдэ олохтон туорааннар оҕо сааһыттан хара үлэни оҕо эрдэһиттэн билбит. Сэрии кэмэ буолан оччолорго өрөбүл дьиз билбэккэ, түүннэри-күнүстэри үлэлиллэрэ. Үлэни кыайар-хотор эр дьонор сэриигэ бараннар оҕолор, дыахталлар хаалан, колхоз ыар үлэтигэр эрилли алдырхайын этинэн-хаанынан билбит дьонортон биридэстэрэ. Кыһынын хотон, сүөһү үлэтигэр, сайынны окко бугул оноруутугар, мунһуутугар, бурдук быһытыгар үлэлээбит. «Жданов», «Нам» совхозтарга сүөһү көрөөччүнэн үлэлээбит. «Бастын ыйрэйи көрөөччү» аатын ылбыта. Сэрии сылларыгар үлэҕэ килбэнин иһин 1947 с. Сталин мэтээлинэн наһарадаланар. Домна Романовна — Нам улууһун Ытык киһитэ. Кини оонһооботох оҕо сааһын олоһун кини 8 оҕото, 26 сизнэ, 30 хос сизнэ дьоллоһон, көңүл-быйан олоһунан солбуян салгыһылар.

Саһарба түөлбэ ытык-мааны күрэнсийбит баттахтаах, санааларынан, дууһаларынан бөһөх туруктаах кырдыаҕастарбыт дьон-сэргэ дьоллохтук олоһолорун туһугар, сэрии кыһалдытын, оонһооммото оҕо саастарын билбэккэ, эрэйи энгэрдэринэн тэлэн, утуйары-аһыры умнан Кыһылыны уһансыбыт бэлиэлэрэ буолар.

З.И. СТЕПАНОВА, «Саһарба» түөлбэ салайааччыта

**Доруубуйа баар
— күндү баай**

Тыңа раага улахан медицинская уонна социальной проблема буолар, кэнники кэмгэ олус элбэхтик көстөр куһаҕан хаачыстыбалаах искэн уонна онкологияттан өлүүгэ бастакы күөнгө тулар. Чинчийилэр түмүктэринэн бу ыарыынан аан дөйдуга сыл ахсын 1 мөлүйүүн киһи ыалдьар уонна онтон 60%-на өлөр эбит.

Россияга онкология ыарыыларыгар тыңа раага 1 миэстэ тулар, онкологияттан өлбүт дьон 15%-гар тыңа раага туруоруллубут. Ордук элбэхтик эр дьон ыалдьаллар, хаһыс 4 рак ыарыыта эр дьонго тыңа раага, дыахталларга хаһыс 12 киһи.

Нормальный клетка рак клетка тыгар кубулуйуута үчүгэйдик үөрэттиллэ илик, киһи хаһан хайдах ити ыарыыга тийэрин ким да билбэт. Ол гынан баран научнай чинчийилэр этэллэринэн араас химической веществолар бааллар, олоҕор рак ыарыытыгар табан биэриэхтэрин сөп, олоҕор канцероген диэн ааттыыллар.

Ыарыыга тиэрдэн сөп түрөттөр:

- сүрүн улахан биричиинэ - канцерогеннар эфирини буолар. Атыннык эттэххэ табаахтаабын. Күнгэ 2 пачкаттан элбэти

ТЫҢА РААГА

тардар буоллаха тыңа раага үөскүүрү 25-125 төгүл улаатар. - салгын киртийиитэ эмиэ тыңа раагар тиэрдэн сөп, ол курдук промышленной, хайаны хостуур оройуоннарга дьон ыалдьыта дэриэбинэ олохтоохторуттан 3-4 төгүл элбэх.

- асбест, радон, мышьяк, никель, кадмий, хром, хлорметил эфирин курдук эттиктэри кытта үлэлээһин.

- радиация.
- пневмония уонна туберкулез ыарыыларынан ыалдыа сыйдыы.

Рак клеткалара олус түргэнник элбиллэр, ол иһин искэн түргэнник улаатар. Эмтэни суох буоллаҕына ыарыы таһынааҕы органнарга үүнэн тахсар - сүрэх, улахан тымырдар, пицевод, тонобо унуохтара.

Ону таһынан рак клеткалара организмга хаанынан уонна лимфанан тарбанан сага искэннэри үөскэтэллэр, ол метастаз диэн аатырар. Үксүн метастаз былчархайдарга, тыңа иккис агарыгар, ыарга, мэийигэ, унуохха, бүөргө баар буолар.

Уһундук табады таппыт дьон сэрэхтээх буолун. Өскөтүн ааспат сөтөл, хааннаах сил, түөһүг иһэ ыалдьар, хаттаан пневмо-

ниялааһын уонна бронхиттааһын баар буоллаҕарына баҕар эһиги организмгытыгар бу ыарыы үөскээн ээрэр буолуон сөп.

Хомойуох иһин үгүс дьон ыарыыны олус хойуттан баран көрдөрүө кэлиилэрэ баар суол. Ол иһин сылга биридэ хайаан да профилактической көрдөрүнүү уонна флюорографияга түһэр наада.

Диагностика уонна эмтэһин
Судургутук уонна эрэллэхтик бу ыарыыны рентген билэр. Ыарыыны эндоскопической бронхографиянан, биопсиянан эбэтэр томография арааһынан чуолкайдьыллар.

Тыңа раагынан ыалдьар дьон онколог бырааска көрдөрүнэллэр, эмтэнэллэр. Эмтэһин ньыматын кини быһаарар, ол курдук хирургической, эминэн эбэтэр лучевой эмтэһин аһаныллыан сөп. Хирургической эмтэһингэ искэнэммит тыңа сороҕо уонна таһынааҕы былчархайдар быһыллан быраҕыллаллар.

Эмтэһин түмүгэ ыарыһах сааһыттан уонна сөпкө талыллыбыт эмтэһин ньыматыттан тутулуктаах. Эрдэ булуллан эрдэ эмтэммит дьон 45-60% үтүөрэр.

ДА. ГОГОЛЕВ,
врач мед. профилактики

УҺУРЭХ ТЫТТАР

Убаастыыр коллегабытын, саха-французской лицейбыт күндү директорун, «Дети Азии» фонда стипендиатын, СР үөрэтиринин үтүөлээх үлэһитин, СР үөрэтиринин туйгунун, Нам улуунун БИГык кийитин, иллээх дьыа кэргэн амарах аратын, эйбэс эһэтин, тапталаах кэргэни **ЭВЕРСТОВ ВАСИЛИЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ** 60 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт эһиэхэ күн сиригэр баар бары кэрэни, кэтит кэскиллээх олоҕу, сытыы кылыс доруубуйаны, сирээдийэ тулар силиһи, өрүү күндэлэс күннээх халлааны. Элбэх түбүктээх үлэбэр үрдүк ситиһиилэри, алаһа дьыабытыгар ыарыы ыалластатын, дьол-үөрүү тосхойо турдун диэн алгыс маанытын аһыбыт!

Саха-французской лицей коллектива

**Информация избирательной комиссии
МО «Хатырковский наслег»**

По состоянию на 30 июня 2015 г. приняты документы кандидатов в депутаты наслежного Совета МО «Хатырковский наслег» всего кандидата. Из них выдвинуты от ЯРО ВПП «Единая Россия» — 12 и самовыдвижением — 1

№	ФИО, дата рожд.	Место рожд.	Место работы
1	Парников Айсен Егорович 01.12.1988	с. Столбы Намского р-на ЯАССР	МБОУ «Хатырковская ср. общеобразов. школа им. М.К. Аммосова, учитель физкультуры
2	Дьяконов Станислав Александрович 13.08.1988	с. Намцы Намского р-на ЯАССР	МБОУ «Хатырковская ср. общеобразов. школа им. М.К. Аммосова, зам. директора по админ. хозяйственной части
3	Заровниева Екатерина Семеновна 27.07.1957	с. Баатара Мегино-Кангаласского р-на ЯАССР	МДОУ Центр развития ребенка № 2 «Детский сад «Кэрэчээн», заведующая
4	Соловьева Мария Степановна 30.09.1980	с. Ымьяхтах Намского р-на ЯАССР	МДОУ Центр развития ребенка № 2 «Детский сад «Кэрэчээн», ст. воспитатель
5	Левина Любовь Ильинична 06.10.1989	с. Хатырык Намского р-на ЯАССР	МБУ Центр досуга «Сайдам», худож. руководитель
6	Тимофеев Павел Петрович 16.04.1979	с. Кэскил Томпонского р-на ЯАССР	МБОУ «Хатырковская ср. общеобразов. школа им. М.К. Аммосова», директор
7	Поротов Николай Васильевич 24.09.1968	с. Хатырык Намского р-на ЯАССР	АОО «Ростелеком» филиал «Сахателеком» ЛТУ 16, электромеханик
8	Докторова Ирина Николаевна 03.03.1959	Ольтехский н-г Усть-Алданского р-на ЯАССР	ГБУ «Управление ветеринарии», зав. Хатырковским ветеринарным участком
9	Алексеева Елена Владимировна 04.05.1977	с. Намцы Намского р-на ЯАССР	МБУ Центр досуга «Сайдам», директор
10	Прокопьев Петр Петрович 29.08.1965	с. 1 Хомустан Намского р-на ЯАССР	Хатырковская участк. больница, зав. хозяйством.
11	Михайлов Дмитрий Юрьевич 17.07.1984	с. Сарданга Сунтарский р-н ЯАССР	МБОУ «Хатырковская ср. общеобразов. школа им. М.К. Аммосова», учитель истории
12	Макитова Аглаида Алексеевна	с. Сыгыннах Намского р-на ЯАССР	МДОУ Центр развития ребенка № 2 «Детский сад «Кэрэчээн», медсестра
13	Аммосов Никита Егорович 20.09.1991	с. Хатырык Намского р-на ЯАССР	Глава КФХ ИП Аммосов

Председатель ИКМО Слепцова М.Е.

На официальном сайте МО «Хатын-Арынский наслег» <http://sakha.gov.ru> опубликовано Решение Наслежного Совета МО «Хатын-Арынский наслег» Намского улуса РС(Я) от 29.07.2015 г. № XXXIV - 1 «О внесении изменений и дополнений в решение Наслежного Совета депутатов МО «Хатын-Арынский наслег» от 25 декабря 2014 г. № XXVI - 1 «О бюджете муниципального образования «Хатын-Арынский наслег» Намского улуса Республики Саха (Якутия) на 2015 год.

СССР" - в отношении земельных участков, используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 50% от годовой арендной платы;

- инвалиды Великой Отечественной войны, а также граждане, на которых распространены социальные гарантии и льготы ветеранов Великой Отечественной войны - в отношении земельных участков, используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 50% от годовой арендной платы;

- инвалиды Великой Отечественной войны - в отношении земельных участков, используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 50% от годовой арендной платы;

- граждане - арендаторы земельных участков, находящихся на территориях, отнесенных к затопляемой зоне, принимаемым ежегодно - в отношении земельных участков, непосредственно находящихся в затопляемой зоне и используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 50% от годовой арендной платы;

- граждане - арендаторы земельных участков, находящихся на территориях, отнесенных к затопляемой зоне, принимаемым ежегодно - в отношении земельных участков, непосредственно находящихся в затопляемой зоне и используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 50% от годовой арендной платы;

- члены семей военнослужащих и сотрудников органов внутренних дел, сотрудников аварийно-спасательных служб, сотрудников учреждений уголовно-исправительной системы, потерявших кормильца при исполнении им служебных обязанностей, - в размере 50% от годовой арендной платы;

- организации в отношении земельных участков, на которых расположены отдельно стоящие здания, строения, сооружения и коммуникации производственного характера законченного технологического цикла, законсервированные в установленном порядке, - в размере 50% от годовой арендной платы на срок

консервации производственных объектов.

- арендаторы земельных участков под автодромы некоммерческих образовательных учреждений регионального отделения ДОСААФ РС (Я), ведущим подготовку граждан призывного возраста по военно-учетным (водительским) специальностям - в размере 100%;

**Приложение № 4 к решению
Наслежного Совета депутатов
МО «Едейский наслег»
от «02» июня 2015 №28-2.**

При реформировании юридическими лицами, за исключением указанных в пункте 1 статьи 20 Земельного кодекса Российской Федерации и подпункте 2.1 статьи 3 Федерального закона от 25 октября 2001 года № 137-ФЗ «О введении в действие Земельного кодекса Российской Федерации», права постоянного (бессрочного) пользования земельными участками, на право аренды размер арендной платы за использование таких земельных участков устанавливается в размере:

- 2% (двух процентов) от кадастровой стоимости арендуемых земельных участков;
- 0,3% (трех десятых процентов) от кадастровой стоимости арендуемых земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения;
- 1,5% (полтора процентов) от кадастровой стоимости арендуемых земельных участков, изъятых из оборота или ограниченных в обороте.

БИЛЛЭРИИЛЭР

РЕШЕНИЕ

от «02» июня 2015г. № 28-2
Об утверждении базовых ставок, льгот и сроков внесения арендной платы за земельные участки, государственная собственность на которые не разграничена, и земельных участков, являющихся собственностью муниципального образования «Едейский наслег»

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, Федеральным законом от 25.10.2001 № 137-ФЗ «О введении в действие Земельного кодекса Российской Федерации» и Порядка определения размера арендной платы и о порядке, условиях и сроках внесения арендной платы за использование земельных участков, государственная собственность на которые не разграничена, утвержденного Постановлением правительства Республики Саха (Якутия) от 26 января 2008 г. № 26 и, в целях установления единого порядка и принципов определения арендной платы за земельные участки, государственная собственность на которые не разграничена и земельных участков, являющихся собственностью муниципального образования «Едейский наслег», Наслежный Совет РЕШАЕТ:

1. Утвердить базовые ставки арендной платы в соответствии с разрешенным использованием за земельные участки, государственная собственность на которые не разграничена в муниципальном образовании «Едейский наслег» и земельных участков, являющихся собственностью муниципального образования «Едейский наслег» (далее - земельные участки), согласно приложению № 1 к настоящему Решению.

2. Утвердить сроки внесения арендной платы за земельные участки согласно приложению № 2 к настоящему Решению.

3. Утвердить льготы по арендной плате за земельные участки согласно приложению № 3 к настоящему Решению.

4. Утвердить размер арендной платы за земельные участки согласно приложению № 4 к настоящему Решению.

5. Коэффициент-дефлятор, применяемый для расчета размера арендной платы на 2015 год, равен 1,055.

5.1. Коэффициент-дефлятор, применяемый для расчета размера арендной платы на следующие года, устанавливаются распоряжением Главы наслега на основании данных об инфляции на текущий финансовый год.

6. За оформление договора аренды земельных участков взимается плата в размере 200 (двести) рублей.

7. В случае отсутствия кадастровой стоимости применяется нормативная цена земельного участка.

8. Порядок определения арендной платы исчисляемой в соответствии с настоящим Решением, устанавливается с 1 января 2015 года.

9. Настоящее Решение вступает в силу со дня его официального опубликования.

10. Администрации МО «Едейский наслег» опубликовать настоящее Решение и разместить на официальном сайте муниципального образования.

11. Контроль исполнения настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам.

**С.В. ЯДРЕЕВ, председатель
наслежного совета**

**Приложение №2 к решению
Наслежного Совета депутатов
МО «Едейский наслег»
от «02» июня 2015 №28-2.
СРОКИ ВНЕСЕНИЯ
АРЕНДНОЙ ПЛАТЫ ЗА
ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ**

1. Арендная плата за земельные участки вносится арендатором два раза в год равными долями не позднее 15 апреля и 15 октября в соответствии с заключенными договорами аренды земельных участков, за исключением оплаты за первый (текущий) год.

2. За несвоевременное внесение арендной платы и (или) в случае уклонения от ее уплаты для арендаторов земельных участков наступает ответственность в соответствии с заключенным договором аренды земельного участка и действующим законодательством.

3. При заключении договора аренды земельного участка оплата арендной платы за текущий год осуществляется в момент его подписания.

4. В случае заключения (расторжения) в течение очередного финансового года договора аренды на земельный участок, исчисление суммы арендной платы производится с учетом коэффициента, определяемого как отношение числа полных месяцев, в течение которых данный земельный участок находился в аренде у арендатора, к числу календарных месяцев в финансовом году. При этом если возникновение (прекращение) права аренды произошло до 15-го числа соответствующего месяца включительно, за полный месяц принимается месяц возникновения указанного права. Если воз-

никновение (прекращение) права аренды произошло после 15-го числа соответствующего месяца, за полный месяц принимается месяц прекращения указанного права. Окончательный расчет суммы арендного платежа осуществляется с учетом ранее уплаченных сумм в течение текущего финансового года и ранее возникшей задолженности по договору аренды.

**Приложение № 3 к решению
Наслежного Совета депутатов
МО «Едейский наслег»
от «02» июня 2015 №28-2.
Льготы по АРЕНДНОЙ
ПЛАТЕ ЗА ЗЕМЕЛЬНЫЕ
УЧАСТКИ**

1. Льгота по арендной плате за земельные участки применяется для следующей категории лиц:

- ветераны Великой Отечественной войны, а также граждане, на которых распространены социальные гарантии и льготы ветеранов Великой Отечественной войны - в отношении земельных участков, используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 50% от годовой арендной платы;
- инвалиды Великой Отечественной войны - в отношении земельных участков, используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 50% от годовой арендной платы;
- инвалиды 1 и 2 группы и семьи, имеющие детей-инвалидов - в отношении земельных участков, используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 40% от годовой арендной платы;
- ветераны боевых действий - в размере 50% от годовой арендной платы - в отношении земельных участков, используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью;
- граждане, подвергнувшиеся воздействию радиации вследствие катастрофы на Чернобыльской АЭС и других радиационных аварий на автономных объектах гражданского или военного назначения, а также в результате испытаний, учений и иных работ, связанных с любыми видами ядерных установок, включая ядерное оружие и космическую технику - в отношении земельных участков, используемых для целей, не связанных с предпринимательской деятельностью, - в размере 50% от годовой арендной платы;
- Герои Советского Союза, Герои Российской Федерации, Герои Социалистического Труда и полные кавалеры орденов Славы, Трудовой Славы и "За службу Родине в Вооруженных Силах

БИЛЭРИИЛЭР

® **Продается** земельный участок 15 сот. с каменным домом в центре с. Намцы (свет, газ, летний водопровод).
Тел. 742556

® **Продается** частный дом в с. Красная Деревня по ул. Э. Сивцева, 30 (свет, газ, летний водопровод, большой участок). Недорого. Все в собственности.
Тел. 89248629628 (ватсап), 89141083986

® **Продаю** земельный участок в с. I Хомуствах. 20 соток, летний водопровод, свет, газ под забором. В собственности. Цена договорная.
Тел. 89142252640

® **Гараж**, баанньык турарга сөптөөх тиит кругляк мас **агылынар** 100 штука уһуна — 8-9-10 м.
Тел. 89248794815, 89841051246

® **Услуги:** бетоношальки, грейдера, бульдозера. Заливка оклада, тротуаров, планировка отсыпка участков.
Доставка: речного, горного, килдьямского песка; глины; суглинок; ПГС; щебень; скальник.
Тел. 89841017779, 89246630120

® **Продаю** а/м Камаз (рассмотрим ваши варианты оплаты).
Тел. 89841017779, 89246630120

® **Продается** лодка «Крым» с мотором «Сузуки-30» с телегой — 200 т.р. Торг.
Тел. 89142968359

1000 шуб по сниженным ценам!
10 августа им.Шестакова
ВЫСТАВКА ШУБЫ НАРАСХВАТ
Овчина премиум-класса
Благородная норка
Королевский рекс
Енот, каракуль, лиса
Нутрия, дубленки
Сделано в России

3 ПРИЧИНЫ КУПИТЬ ШУБУ СЕЙЧАС
Почему выгодно покупать шубу на меховой выставке до наступления холодов?

1. В теплую погоду на меховые изделия нет большого спроса, поэтому шубы продаются по сниженным ценам, иногда даже по себестоимости.
2. Летом и в начале осени самый большой выбор шуб, так как именно в это время закупаются новые коллекции.
3. Из-за небольшого количества покупателей на выставке к Вам будет самое трепетное отношение со стороны продавцов, также Вам не придется ждать очередь, и Вы сможете выбрать шубку с комфортом.

А почему выгодно купить шубу именно на выставке «Шубы нарасхват»?

1. Из 1000 модных и роскошных шуб Вы точно найдете шубку, о которой всегда мечтали. Особенной популярностью на выставке «Шубы нарасхват» пользуются шикарные, но в то же время недорогие норковые шубы. Для Вас шубы самых популярных цветов и почти всех размеров и длины.
2. Именно сейчас на выставке «Шубы нарасхват» снижены цены на половину изделий, а на некоторые шубы – даже до себестоимости.
3. Качество российского производства и надежность выставки «Шубы нарасхват», проверенные 13 годами работы во всех регионах России, избавят Вас от риска быть обманутой. У Вас будет, действительно, качественная шуба, которая прослужит более 10 лет.

Приходите на выставку «Шубы нарасхват» 10 августа – ЦД им. Шестакова с. Намцы, (ул. Винокурова, 8) 10.00-19.00

КЭРИЭСТЭБИЛ

Дьон-сэргэ убаастыыр, сүгүрүйэр киһитэ, Бөтүг оскуолатын, 2 №-дээх

СПТУ директора, «Хатын Арыы» совхоз профкома, парткомун секретара, 1986-67 сс. Нам оройуонун РК КПСС үлэни тэрийэр отделын инструктора, 1998 сылтан «Намкоммунтеплоэнерго» ОАО филиалын Хатын-Арыытаагы производственной учаастагынын старшей маастара, Саха республикатын олох-дьаһах хаһаайсыгыбатын бочуоттаах, Саха республикатын үөрэҥиритин, физкультурага уонна спорка туйгуна, Нам уллуһун Хатын-Арыы, Бөтүг нэһиликтэрин Ытык киһитэ, үтүө наставник Афанасий Кириллович Алексеев биһиги кэжкэбиттэн олохтон туораабыта түөрт уон күнэ атырдык ыйын 7 күнүгэр туолар.

Афанасий Кириллович 1946 с. Кыайы күнүгэр, ыам ыйын 9 күнүгэр, Бөтүгнүгэ күөх окко төкүнүбүт, күнү көрбүтэ. Кини ситэн-хотон үлэлээн ааспыт олоҕо барыта дьон туһугар, оҕолор тустарыгар туһалаагы, үйэлээҥи тэрийэн-тэнитэн олохтон анаабыта, өрүү өйбүллээх сырдык ыырдаах буолбутун өйдүүбүт, биһиги барыбыт дараны удьур утуммутугар олохпутун анырыбытын умнубаппыт. Афанасий Кириллович, оскуола завуна Виктор Гаврильевич Кутяркин, директор Владимир Иванович Новгородов салалталаах үгүс-элбөх күннэргэ-сылларга сүрүн үлэлэрэ, туруорсуулар Хатын-Арыыга Илья Егорович Винокуров аатынан таас үөрэх кыһата тутууларын дүүккүрө буолбутун олохтоохтор бары уруйдуулар. Бу үлэ түмүгэ Нам уллуһунгар аныгылыы аттарыылаах үөрэх кыһата тутуулан үлэлиир, үүнэр-сайдар.

Афанасий Кириллович инникини өтө көрөөччү, бастын салайааччы этэ. Кини билиитэ-көрүүтэ, кэрэбэ-үтүөбэ тардыһыта биһигини сөхтөрөрө. Үлэлирин, сылдыарын тухары оҕону кытта оҕо, үлэһити кытары үлэһит, туохтааҕар да үөрэҥи, үлэни өрө тутарга. Афанасий Кириллович үөрэххэ-үлэбэ үтүө суобастаахтык сыһыаннаһарга, чийинэйи, бэрээдэктээх буолууга инникигэ эрли түстүүргэ уһуйбута кэрэсээнэр. Олоҕу кытары биһигэ хардыылаан диэн сана көрүүлээбэ. Онон биһиги инибит тугу ситиспэтэҥин, толорботоҕун оҕолоро, сиэннэрэ салгыахтара диэн бигэ түстээхпит.

Афанасий Кириллович эр киһи сиэринэн тыаҕа сылдыарын, куобахтырын, уу сулугар уонна муус аннынан балыктырын, сир астырын туохха да мэнэйдеспэтэ. Булт, балыктыр абыланга ылларбыт биһигэ сылдыар табаарыстарыгар, коллегаларыгар тэрийээччи, салайааччы тумулук быһытынан биллэрэ. Күһүн күрөх мунҕатын кэмигэр биһиги биригээдэбит

Сииттэ сиригэр көнүллөспүт күөлбүтүгэр «Кытаанахха» тахсыы чардаат майдааныгар сөүмүр элбэх собону таһаарыппыт. Байанай мааллаабыт түһүлгэтигэр, биһиги куорат сааһыра барбыт мөүрүөн киһитэ Афоняны: «Эйигин чөккөй ыйааһынын чемпиона» диэн мунҕаһыттар дарбаталлар эбээт, миигин манна бүдүрүтүгөн дуо?» — диэн тыл көтөхпүтэ баара. Афоня ыга хааман тийиэн туох да бокуойга бизрбэккэ өрө көтөҕөн таһааран майдаан хамсыы сытар балык үрдүгэр тас изинин быраҕар. Көрөн турбут дьону ураатаһыннарын ортотугар кыайтарбыт бөүөс «дьэ, астын-ным» диэн сана аллайбыта. Афанасий Кириллович спорт маастара, сааһыран 53-гэр сылдыан Болгарияҕа София куоракка аан дойду ветераннарын түһүлгэтигэр көнүл тустууга бэһис миастаҕа тиксибитэ. Нам оройуонун 14 төгүллээх чемпиона.

Арай биһирдэ сайын Аллараа Бэстэ-эктэн массына сылдыбат буолан, сатыылаан Чурапчыга тийиэн ветеран сулустар бастагы күрэхтэригэр бийэтин ыйааһыныгар чемпионнуур. Кини олохтот олоҕун, сырдыгытын, үлэтин барытын ситэри суруйар кыаллыбат. Киһиэхэ дылыта биллэн турар баар. Одун хаан онгоһута эмиз, ол эрэн онно анардаас эрэнэн олох олоһор сатамат диэххэ. Хас биһирди киһи дылыбатын бийэтэ онгостор. Бэс ыйын бүтүүтүн диэки бэрт соторутааҕыта эдийиҥи балыстыгы Балхааннары ыйахтарыгар кыра оҕо курдук көлөөсөҕө олоһор ычалаах Афанасий Кирилловичтын сөһөргөспүтүт. Бэрт нөһиылэ саңарара. Ылары үтүргэнэ киһи кыаһын, сениэтин түрдүннэрэрэ сүрүн эбитин көрбүтүм. Онон этээхтээбит: «Оҕолорум, ситэтэри кэнээҥи кэмнэргэ төрдүлэринэн-уустарынан кизин туттар буолуохтары баҕарабын... Ийэ кутум буор куппар өй уган, төрөөбүт Бөрө Бөтүгүм салгын куппар тыын киллэрэн күнүм уһуур. Аймах-билэ дьоммор сүгүрүйэбин, махтанабын, дьоллоох-саргылаах буолуң», — диэн тыын былдыһыгынан этээхтээбитэ, умулларга диэри буолбута баара. «Олох олугун бүтэһик мүччүрүйэр бүүрүгэр баар эрэри, умуллан хаалбыт кыым кырыпаҕа буолбатаһын, модун санаалаах эйбэс бэйэлээх хачыгыр буолабын...», — бүтэһик тыллара итинниктэр.

Афанасий Кириллович кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар, табаарыстарыгар тапталаах кэргэн, аҕа, эһээ, истин эрэллээх дорор этэ. Бу сирдээҥи олоҕун сүрүн соруугун, киһи үрдүк аналын толоруу буоларын чабылхайдык көрдөрөн барда. Кини ыраас дуһатын, дьонго истин кыһамныгытын, эйбэс майгытын, олоххо тардыһытынын, ыраас мөс-сүөнүн, сырдык күлүгүн ханан да умнуохпут суоҕа. Биһиги күндү киһибит истин сыһыанын, үтүө санаатын, сынтарыыбат дьулуруун биһиги суохтуубут, ахтабыт.

Намтан, Дьокуускайтан, Москвадан Алексеевтар, Колмогоровтар

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительства, «Нам уллуһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабыт коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216**.

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьизэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа киир-бит суруктар төнөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биһир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам уллуһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам уллуһа, Нам сэл., Заложной ул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

<p>Убаастыыр, ытыктыыр күндү таайыт, ССРС спордун маастара, ССРС Сэбиллээх күүстэрин чемпиона, Нам уллуһун бочуоттаах олохтооҕо, Үөдэй, I Хомуствах нэһиликтэрин Ытык киһитэ, үлэ ветерана</p> <p>ТИХОНОВ Максим Максимович ылдыһан күн сириттэн барбытынан саңаспытыгар Галина Тимофеевна, кини оҕолоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит. Намтан, Хатырыктан Татариновтар, Луковцевтар, Колесовтар дьэ кэргэннэрэ</p>	<p>Истинник саныыр, оскуолаҕа биһиргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Галина Тимофеевна, оҕолоругар, сиэннэригэр, кийиитигэр, күтүөтүгэр тапталаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, спорт ветерана, улус уонна I Хомуствах нэһиликтэрин Ытык киһитэ</p> <p>ТИХОНОВ Максим Максимович ырахан ырыыттан күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. I Хомуствах орто оскуолатын 1968 с. бүтэрбиттэр</p>	<p>Көбөкөн оскуолатыгар биһиргэ үөрэммит табаарыспыт</p> <p>КУЛИЧКИН Иван Васильевич ырахан ырыыттан күн сириттэн барбытынан эдийиҥиҥиҥи Матрена Васильевна, Тамара Васильевна, балтыларыгар, бары аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Көбөкөн оскуолатын 1982 с. выпускниктара</p>
<p>Күндүк саныыр оҕо сааспыт доһор, ССРС спордун маастара, үлэ ветерана, I Хомуствах нэһиликтэрин олохтооҕо</p> <p>ТИХОНОВ Максим Максимович күн сириттэн солучуу барбытынан дьэ кэргэттигэр, бары аймахтарыгар, билсэр-көрсөр дьонугар, табаарыстарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит. I Хомуствахтан оҕо сааһын доһорто К.Н. Константинов, Н.К. Соловьев, Ф.И. Новгородов дьэ кэргэттэрэ</p>	<p>Таптыыр кэргэним, аҕабыт, күтүөтүм</p> <p>ГОРОХОВ Виссарион Валерьевич б.д. от ыйын 30 күнүгэр соһумардык күн сириттэн олохтон туораабытын аймахтарыгар, доһотторугар, бары билэр дьонугар диригник курутууҥан туран иһитиннэрэбит. Кэргэнэ, оҕолоро, ийэ кылына</p>	<p>Күндү тапталаах балтым, эдийиҥиҥиҥи, Арбын нэһиликтэрин Ытык киһитэ</p> <p>ПОТАПОВА Варвара Николаевна б.д. от ыйын 31 күнүгэр ырахан ырыыттан олохтон туораабытын бары аймах-билэ доһомутугар, билэр дьонугар диригник курутууҥан туран иһитиннэрэбит. Биһиргэ төрөөбүттэрэ, кинилэр оҕолоро, сиэннэрэ</p>
<p>Ытыктыыр коллегабытыгар, «Нургуһун» НТХ уус-уран салайааччытыгар Тихонова Софья Максимовна, дьэ кэргэнигэр тапталаах аҕалара, эһэлэрэ, ССРС спордун маастара, ССРС Сэбиллээх күүстэрин чемпиона, Нам уллуһун бочуоттаах олохтооҕо, Үөдэй, I Хомуствах нэһиликтэрин Ытык киһитэ, үлэ ветерана</p> <p>ТИХОНОВ Максим Максимович олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Улууһтаагы культура управлениета, идэлээх союз улууһтаагы комитетта</p>	<p>Выражаем глубокое и искреннее соболезнование Гороховой Татьяне Дмитриевне и детям Гороховой Валерии Виссарионовне, Горохову Арыхлану Виссарионовичу в связи с кончиной горячо любимого отца</p> <p>ГОРОХОВА Виссариона Валерьевича. Духонаевы</p>	<p>Күндү таптыыр эдийиҥиҥи, үлэ ветерана, Арбын нэһиликтэрин Ытык киһитэ, сэрии ылларын оҕото</p> <p>ПОТАПОВА Варвара Николаевна 71 сааһыгар уһун, ырахан ырыыттан олохтон туораабытын бары аймахтарыгар, билэр дьонугар дириг кутурбаммытын билдэрэбит. Бараата Владимир Николаевич, кийиитэ Валентина Леонтьевна, оҕолор, сиэннэрэ</p>
<p>Биһиргэ үлэлиир коллегабытыгар, «Нургуһун» коллектив уус-уран салайааччытыгар Тихонова Софья Максимовна, дьэ кэргэнигэр тапталаах аҕалара, эһэлэрэ, ССРС спордун маастара, ССРС Сэбиллээх күүстэрин чемпиона, Нам уллуһун бочуоттаах олохтооҕо, Үөдэй, I Хомуствах нэһиликтэрин Ытык киһитэ, үлэ ветерана</p> <p>ТИХОНОВ Максим Максимович күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. А.Ф. Шестаков аат. СК үлэһиттэрэ</p>	<p>Выражаем глубокое соболезнование жене Татьяне Дмитриевне, детям, родным и близким по поводу трагической гибели</p> <p>ГОРОХОВА Виссариона Валерьевича. Скорбим вместе с вами. Друзья Аксентий, Сергей, Саша</p>	<p>Күндү таптыыр эдийиҥиҥи, үлэ ветерана, Арбын нэһиликтэрин Ытык киһитэ, сэрии ылларын оҕото</p> <p>ПОТАПОВА Варвара Николаевна уһун, ырахан ырыыттан күн сириттэн барбытынан аймахтарыгар, биһиргэ төрөөбүттэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит. Балта Лидия Николаевна, оҕолоро Романовтар, Ивановтар, Брызгаловтар, Павловтар</p>
<p>I Хомуствах нэһиликтэрин олохтооҕо, спорт ветерана, Нам уллуһун Ытык киһитэ, I Хомуствах Ытык олохтооҕо, Советскай Союз спордун маастара, улахан дьэ кэргэн аҕата, эһэтэ</p> <p>ТИХОНОВ Максим Максимович күн сириттэн барбытынан тапталаах кэргэнигэр, оҕолоругар, күтүөтүгэр, кийииттигэр, сиэннэригэр, бары чугас аймахтарыгар, үлээннээхтэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит. «I Хомуствах нэһиликтэ» МТ дьаһалтата, депутаттара, спорт ветераннара</p>	<p>Дуобат тумара толоонугар элбэхтик илин-кэлин түсүһөн күрэхтэспит табаарыспыт</p> <p>ГОРОХОВ Виссарион Валерьевич соһумардык күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Татьяна Дмитриевна, уолаттарыгар Валераҕа, Арыхланга, кыһыгар Виолеттаҕа дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Улуус дуобатчыттара</p>	<p>Күндү үөрэнээччим, биһиргэ үөрэммит табаарыспыт</p> <p>ЛЕБЕДЕВ Ваня соһучу олохтон туораабытыгар ийэтигэр Валентина Николаевна, аҕатыгар Иван Афанасьевичка, бйраатыгар Валентинга, кэргэнигэр Аленаҕа, кыра кыысчааныгар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Кытаатын, күстээх санаалаах буолуң.</p> <p>Екатерина Петровна, 11 «Б» кыл. биһиргэ үөрэммит оҕолоро, төрөппүттэр</p>
<p>СР спордун ветерана, спорт маастара, көнүл тустууга сахаттан бастагы Советскай Армия Сэбиллээх күүстэрин чемпиона, Дальнай Восток чемпиона, РСФСР хас да төгүллээх призера, биһир дойдуйаахпыт, Нам уллуһун, I Хомуствах, Үөдэй Ытык киһитэ</p> <p>ТИХОНОВ Максим Максимович олохтон туораабытынан тапталаах кэргэнигэр, оҕолоругар, күтүөтүгэр, кийииттигэр, сиэннэригэр, бары чугас аймахтарыгар, үлээннээхтэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит. «Үөдэй нэһиликтэ» МТ, депутаттар, ветераннар сэбиэттэрэ</p>	<p>Убаастыыр чугас ыалытыгар Валентина Николаевна уонна Иван Афанасьевич Лебедевтар дьэ кэргэннэригэр: оҕолоругар, кийииттигэр, сиэннэригэр тапталаах улахан уоллара, убайдара, кэргэнэ, аҕата</p> <p>ЛЕБЕДЕВ Иван Иванович эдр сааһыгар соһучу хомолтолоохтук күн сириттэн туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Аһыгытын тэнгэ үлэстэбит.</p> <p>Чугас ыалларгыт Павловтар, Николаевтар, Гаврильевтар, Шестаковтар, Семеновтар дьэ кэргэттэрэ</p>	<p>Күндү таптыыр эдийиҥиҥи, үлэ ветерана, Арбын нэһиликтэрин Ытык киһитэ</p> <p>ПОТАПОВА Варвара Николаевна ырахан ырыыттан 71 сааһыгар күн сириттэн барбытынан кини аймахтарыгар, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Арбын нэһиликтэ» МТ дьаһалтата</p>

Кылаабынай редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — **41496**, хаһыаты таңгы — **41332**, бухгалтерия — **41141**, факс — **41141, 41496**.

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таңгылына уонна бэчээттир сыһар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. ылэ ветерана, Арбын нэһиликтэрин Ытык киһитэ

ПОТАПОВА
Варвара Николаевна
ырахан ырыыттан 71 сааһыгар күн сириттэн барбытынан кини аймахтарыгар, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

«Арбын нэһиликтэ» МТ дьаһалтата

Убаастабыллаах Валентина Леонтьевна, Владимир Николаевичка, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталаах эдийиҥиҥи, үлэ ветерана

ПОТАПОВА
Варвара Николаевна
уһун, ырахан ырыыттан бу орто дойдуттан барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Өр сылларга биһиргэ олоһорбут ыаллара — Дьяконова М.Е., Көбөкөнтөн Иннокентьевтар, Бугаева Е.В., Намтан Бугаевтар

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таңгылына уонна бэчээттир сыһар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. ылэ ветерана, Арбын нэһиликтэрин Ытык киһитэ

ПОТАПОВА
Варвара Николаевна
ырахан ырыыттан 71 сааһыгар күн сириттэн барбытынан кини аймахтарыгар, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

«Арбын нэһиликтэ» МТ дьаһалтата

Убаастабыллаах Валентина Леонтьевна, Владимир Николаевичка, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталаах эдийиҥиҥи, үлэ ветерана

ПОТАПОВА
Варвара Николаевна
уһун, ырахан ырыыттан бу орто дойдуттан барбытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Өр сылларга биһиргэ олоһорбут ыаллара — Дьяконова М.Е., Көбөкөнтөн Иннокентьевтар, Бугаева Е.В., Намтан Бугаевтар